

ב. שינוי השם ונבואה על הולדת יצחק.

6. עיין פס' ה, טו-טז. מהי משמעות השמות החדשים (לעומת השמות "הישנים")? ועיין רש"י לפס' טו.
7. עיין פס' טו-כב. כמה פעמים הקב"ה מבטיח לאברהם בן משרה? מהי תגובת אברהם? צטט את הפס'.
8. עיין ברש"י ותרגום אונקלוס לפס' יז. כיצד היתה תגובת אברהם למשמע הבשורה? מדוע הגיב כך אברהם? מהי בקשת אברהם אבינו בפס' זה, ביחס בנו ישמעאל? מדוע מבקש זאת אברהם?
9. עיין ברמב"ן הבא. מה מבקש אברהם ביחס לישמעאל לפירוש הרמב"ן? מה ההבדל שבין רש"י לרמב"ן?
10. **רמב"ן: "לו ישמעאל יחיה לפניך"** - ואמר אברהם, אם ישמעאל יחיה לפניך ארצה בברכה הזאת אשר ברכתני בזרע שרה, כי הבטיחו מתחלה 'אשר יצא ממעריך הוא יירשך' (לעיל טו ד), והנה היוורש אותו יחיד, והיה חושב שהוא ישמעאל, ועתה כאשר נאמר לו כי משרה יוליד, והבין כי הוא [הבן משרה] היוורש, פחד פן ימות ישמעאל, ולכן אמר זה"

פרק יח

א. הכנסת אורחים ובשורת הולדת יצחק.

1. קרא פס' א-ב עיין רש"י וענה על השאלות הבאות: לשם מה נראה ה' לאברהם, והרי לא אמר לו דבר? מדוע מציין הכתוב את מקום ישיבתו של אברהם ואת מזג האוויר? מה הקשר בין פסוק א לבין פסוק ב?
2. עיין ברשב"ם שלפניך. רשב"ם: על איזה קושי עונה רשב"ם? מה ההבדל בינו לבין רש"י ביישוב קושי זה? "ורא אליו ה' האיר?" שבאו אליו שלשה אנשים שהיו מלאכים, שבהרבה מקומות כשנראה המלאך קוראו בלשון שכינה, כדכתיב: כי שמי בקרבו שלוחו כמותו".
3. קרא פס' ב-ח, צטט את הפעולות ואת צורת הפעולות שעשה אברהם אבינו לקראת הכנסת האורחים. מה נלמד אנו מצורת הכנסת אורחים זו של אברהם אבינו?
4. הוכח את דברי ר' אליעזר: "מכאן שצדיקים אומרים מעט, ועושים הרבה"

מעשה	דיבור
וַיִּמְהַר אַבְרָהָם הָאֱלֹהָהּ אֶל-שָׂרָה וַיֹּאמֶר מִהֲרִי שְׁלֹשׁ סָאִים קֶמַח סִלַּת לְיוֹשֵׁי וְעֹשֵׂי עֲגוֹת:	וַיִּקַּח-נָא מֵעֵט-מִים וַרְחֲצוּ רַגְלֵיכֶם וְהִשְׁעֲנוּ תַּחַת הָעֶץ:
וְאֶל-הַבָּקָר רָץ אַבְרָהָם וַיִּקַּח בֶּן-בָּקָר רֶדֶד וְטוֹב וַיִּתֵּן אֶל-הַנֶּזֶר וַיִּמְהַר לַעֲשׂוֹת אֹתוֹ:	וְאֶקְחָה פֶת-לֶחֶם וְסַעְדוּ לְבָבְכֶם
וַיִּקַּח חֲמָאָה וְחָלָב וּבֶן-הַבָּקָר אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּתֵּן לַפְּנִיָּה וְהוּא עֹמֵד עֲלֵיהֶם תַּחַת הָעֶץ וַיֹּאכְלוּ:	

השאלות הבאות.

- א. מדוע צחק שרה בשמעה את בשורת המלאכים? ב. מדוע הוכיח ה' אותה על כך? ג. מדוע ה' משנה מדברי שרה על אברהם? ד. איך ניתן להסביר את הכחשתה של שרה?
6. אברהם אבינו צחק "ויפול אברהם על פניו ויצחק". מה ההבדל שבין תגובת ה' לצחוקו של אברהם לבין תגובת ה' לצחוקה של שרה, מדוע יש הבדל בתגובות? עיין רש"י יח, יח.
7. עיין ברמב"ן וענה על השאלות.
- א. רמב"ן מעלה שני קשיים לגבי התנהגותה של שרה וקושי לגבי התנהגותו של אברהם, מהם הקשיים?
ב. מאיזו מילה בכתוב (פס' יב) מסיק רמב"ן כי צחוקה של שרה מעיד כי לא האמינה לדברי מלאכי אלוהים?
ג. כיצד מסביר רמב"ן (שני הסברים) מדוע אברהם האמין לדברי המלאכים ואילו שרה לא האמינה?

רמב"ן טו: ותכחש שרה לאמר - אני תמה בנביאה הצדקת איך תכחש באשר אמר השם לנביא? וגם למה לא האמינה לדברי מלאכי אלוהים?

והנראה בעיני כי המלאכים האלה הנראים כאנשים באו אל אברהם, והוא בחכמתו הכיר בהם, ובשר אותו שוב אשוב אליך ולשרה בן, ושרה שומעת, ולא ידעה כי מלאכי עליון הם, כענין באשת מנחת (שופטים יג ו). ואולי לא ראתה אותם כלל: **ותצחק בקרבה ללעג, כמו יושב בשמים ישחק ה' ילעג למו (תהלים ב ד), כי השחוק לשמחה הוא בפה, אז ימלא שחוק פינו, אבל השחוק בלב לא יאמר בשמחה. והקב"ה האשים אותה לאברהם למה היה הדבר נמנע בעיניה, וראוי לה שתאמין, או שתאמר "אמן כן יעשה ה'": **והנה אברהם** אמר אליה למה צחקת היפלא מה' דבר, ולא פירש אליה כי השם גילה אליו סודה, והיא מפני יראתו של אברהם תכחש, כי חשבה שאברהם בהכרת פניה יאמר כן, או מפני ששתקה ולא נתנה שבח והודאה בדבר ולא שמחה, והוא אמר לא כי צחקת - אז הבינה כי בנבואה נאמר לו כן, ושתקה ולא ענתה אותו דבר.**

וראוי שנאמר עוד כי אברהם לא גילה לה הנאמר לו מתחילה (לעיל יז יט): אבל שרה אשתך יולדת לך בן. אולי המתין עד שלוח השם אליה הבשורה ביום מחר, כי ידע כי לא יעשה ה' אלוהים דבר כי אם גלה סודו אל עבדיו הנביאים (עמוס ג ז). או מרוב זריזותו במצות היה טרוד במילתו ומילת עם רב אשר בביתו, ואחר כן בחולשתו ישב לו פתח האהל, והמלאכים באו טרם שהגיד לה דבר: